

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 2 sierpnia 2024 r.

ZP-NKWR.431.2.25.2024.PSZ

Pani
Beata Zielińska
Dyrektor
Placówki opiekuńczo – wychowawczej
typu rodzinnego
w Targowicy

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 26 i 27 czerwca 2024 r. na podstawie art. 122 i art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.) kontrolerzy Piotr Szafarowicz główny specjalista oraz Jacek Sujka inspektor wojewódzki z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadzili kontrolę kompleksową w trybie zwykłym w Placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego w Targowicy, zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia „Placówką”.

Przedmiot kontroli obejmował działalność Placówki w zakresie dokumentowania pracy opiekuńczo – wychowawczej, przestrzegania praw dziecka oraz zgodności zatrudniania z wymogami kwalifikacyjnymi. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 19 grudnia 2023 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na I półrocze 2024 r.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 czerwca 2023 r. do dnia 26 czerwca 2024 r. obowiązki Dyrektora Placówki pełniła Pani Beata Zielińska, odpowiedzialna za realizację zadań w ocenianych obszarach. Kontrola została odnotowana w Księżce kontroli pod numerem 1/2024.

W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, a jej uzasadnieniem jest ustalony stan faktyczny i prawny. Możliwą przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości było nieprzestrzeganie obowiązujących przepisów prawa, które jednak nie wywołały żadnych skutków w zakresie działalności kontrolowanej jednostki.

Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, akt osobowych pracowników oraz wyjaśnień złożonych przez dyrektora

Placówki. Ilekroć w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym jest mowa o „ustawie” lub „rozporządzeniu” należy przez to rozumieć ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej lub rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. 2011, Nr 292, poz. 1720 z późn. zm.).

W toku przeprowadzonych czynności kontrolnych ustalono:

Placówka opiekuńczo – wychowawcza typu rodzinnego w Targowicy jest niepubliczną placówką opiekuńczo – wychowawczą typu rodzinnego prowadzoną przez Stowarzyszenie „Piotruś Pan” w Targowicy na zlecenie Powiatu Ząbkowickiego oraz na podstawie zezwolenia Wojewody Dolnośląskiego nr PS-IS.9423.15.2015.MO z dnia 9 listopada 2015 r. Placówka zabezpiecza 8 miejsc dla dzieci i osób, które osiągnęły pełnoletniość przebywając w pieczy zastępczej. Na podstawie ewidencji dzieci stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą w Placówce zamieszkiwało ośmioro wychowanków, tym samym zachowano zgodność limitu miejsc z obowiązującą decyzją Wojewody Dolnośląskiego. Na początku lipca 2024 r. w Placówce zostanie umieszczone dodatkowo dwuosobowe rodzeństwo na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 95 ust. 4a ustawy (*dowód: akta kontroli str. 25*).

Wszystkie dzieci zostały skierowane do Placówki na podstawie orzeczeń sądowych o umieszczeniu w pieczy zastępczej, jednakże w dokumentacji dwojga z nich (rodzeństwo W.U. i L.U.) było tylko postanowienie tymczasowe z 2015 r. o zabezpieczeniu w pieczy zastępczej, pomimo zakończonego postępowania opiekuńczego. Należy więc zadbać, aby w dokumentacji wychowawczej wszystkich dzieci skierowanych do Placówki były orzeczenia sądowe o umieszczeniu w pieczy zastępczej (*dowód: akta kontroli str. 30*).

Na podstawie wyjaśnień dyrektora Placówki stwierdzono, że wychowankowie mogli utrzymywać kontakty ze swoimi rodzinami, zarówno telefonicznie, jak i osobiście. Osoby bliskie mogły odwiedzać dzieci w Placówce, a dwie wychowanki miały stałą możliwość urlopowania do dziadków, co zostało uregulowane przez sąd. Osoby z najbliższego kręgu były zapraszane do Placówki z okazji ważnych uroczystości i wydarzeń, lecz w ocenie dyrektora, rzadko z tego korzystały. Pomimo rozmów i motywowania rodziców dzieci do zmiany swojej sytuacji życiowej i ponownego przejęcia opieki, nic w tym zakresie się nie zmieniało. Dla dwójki wychowanków została ustanowiona opieka prawna w osobie Pani Beaty Zielińskiej (*dowód: akta kontroli str. 25, 30*).

Zgodnie z art. 139 ust. 1 ustawy w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego oceny sytuacji dziecka dokonuje dyrektor w porozumieniu z organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej. Przedłożona w czasie kontroli dokumentacja wykazała,

że w Placówce nie była dokonywana ocena sytuacji wychowanków obejmująca obszary wskazane w art. 136 ustawy, lecz tylko sporządzano dla każdego dziecka „wniosek zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka”. Powyższy dokument, błędnie stwierdzający istnienie w Placówce zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, zawierał dodatkowo informację o składzie zespołu (sic!) oraz wniosek o zasadności dalszego pobytu wychowanka. Tak sporządzane wnioski z posiedzeń w dniu 1 czerwca 2023 r., 1 grudnia 2023 r. i 1 czerwca 2024 r. nie były przekazywane do sądu, który wydał orzeczenie o umieszczeniu w pieczy zastępczej, jak również do ośrodka adopcyjnego, który dokonał kwalifikacji do przysposobienia jednego z wychowanków. Brak dokonywania oceny sytuacji dziecka oraz nieprzekazywanie wniosków o zasadności dalszego pobytu dziecka w Placówce do sądu i ośrodka adopcyjnego stanowią nieprawidłowość w rozumieniu art. 139 ust. 3 ustawy (*dowód: akta kontroli str. 29, 31, 33*).

W obrębie badanej próby kontroli ustalono, że dla każdego wychowanka Placówki sporządzona była diagnoza psychofizyczna, o której mowa w § 14 rozporządzenia. W czasie czynności kontrolnych dyrektor Placówki przedłożył do wglądu zaktualizowane diagnozy, datowane na dzień 20 maja 2024 r. i opracowane przez psychologa. Każda z diagnoz zawierała dane i informacje dotyczące: mocnych stron dziecka, przyczyn kryzysu w rodzinie, relacji dziecka z otoczeniem, jego rozwoju, wskazań dotyczących dalszej pracy pedagogicznej, pracy z rodziną oraz przygotowania dziecka do usamodzielnienia (*dowód: akta kontroli str. 34 – 35*).

W okresie objętym kontrolą dyrektor Placówki sporządził dla każdego dziecka plany pomocy na okres sześciu miesięcy, tj. od 1 czerwca 2023 r. do 1 grudnia 2023 r. oraz od 1 grudnia 2023 r. do 1 czerwca 2024 r. W planach pomocy zostały określone cele pracy z dzieckiem oraz działania długo i krótkoterminowe w obszarach: rozwój fizyczny i stan zdrowia, rozwój psychiczny, rozwój społeczno – emocjonalny, edukacja oraz relacje z rodziną. Dyrektor Placówki oświadczył, że brak współpracy przy sporządzaniu planów pomocy ze strony przedstawicieli jednostek odpowiedzialnych za pracę z rodziną w gminach pochodzenia dzieci jest konsekwencją braku jakiegokolwiek pracy z rodzinami wychowanków. Modyfikacji planów pomocy dokonywano poprzez kolejne ich przygotowanie na okres sześciu miesięcy (*dowód: akta kontroli str. 36 – 38*).

Dla wychowanków kontrolowanej jednostki prowadzone były karty pobytu zawierające opisy i informacje dotyczące obszarów wskazanych w § 17 ust. 2 rozporządzenia. Przedłożona dokumentacja nie wzbudziła uwag i zastrzeżeń (*dowód: akta kontroli str. 39*).

Na dzień kontroli w Placówce zamieszkiwało dwoje wychowanków (rodzeństwo), których matka została pozbawiona praw rodzicielskich, a ojciec nie żyje. Zgodnie z art. 100

ust. 4 ustawy dzieci zostały zgłoszone w październiku 2022 r. do ośrodka adopcyjnego. W przypadku jednej wychowanki, która nie wyraziła zgody na przysposobienie Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej – Ośrodek Adopcyjny we Wrocławiu odstąpił od jej kwalifikacji, natomiast drugi z rodzeństwa został zakwalifikowany do przysposobienia (*dowód: akta kontroli str. 29*).

W okresie objętym kontrolą w Placówce nie było usamodzielnień wychowanków. Dyrektor poinformował jednakże, że z dniem 13 czerwca 2024 r. jeden z podopiecznych ukończył 18 rok życia. Mając na uwadze powyższe oraz przedłożoną dokumentację stwierdzono terminowe wyznaczenie opiekuna procesu usamodzielnienia oraz opracowanie indywidualnego programu usamodzielnienia. Oba dokumenty zostały zaakceptowane i zatwierdzone przez dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ząbkowicach Śląskich (*dowód: akta kontroli str. 40*).

Zgodnie z § 17 ust. 5 rozporządzenia w Placówce prowadzona była ewidencja dzieci, zawierająca wszystkie wymagane dane i informacje (*dowód: akta kontroli str. 25*).

W trakcie czynności kontrolnych dyrektor Placówki poinformował, że w okresie objętym kontrolą nie było żadnych nieusprawiedliwionych nieobecności wychowanków, tym samym nie było konieczności wszczynania postępowania wyjaśniającego oraz informowania stosownych służb (*dowód: akta kontroli str. 25*).

W Placówce przestrzegany był przepis § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia, nakazujący comiesięczne wypłacanie dzieciom kwot pieniężnych do własnego dysponowania. Na podstawie przedłożonych list wypłat kieszonkowego za okres objęty kontrolą stwierdzono, że dzieci z klas od IV do VI otrzymywały kwotę 40 zł, dzieci w klasach VII i VIII 50 zł, a uczniowie szkół ponadpodstawowych 100 zł (*dowód: akta kontroli str. 25 – 26*).

W Placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego w Targowicy zatrudnione były dwie osoby: Pani Beata Zielińska na stanowisku dyrektora oraz Pan Bogusław Zieliński na stanowisku wychowawcy. Na podstawie przedstawionej dokumentacji oraz w oparciu o wymogi kwalifikacyjne określone w art. 97 ust. 4 i art. 98 ust. 2 ustawy stwierdzono brak pozytywnych opinii organizatora rodzinnej pieczy zastępczej dotyczących predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora, jak i wychowawcy, co stanowi nieprawidłowość. Państwo Zielińscy złożyli oświadczenia i dokumenty potwierdzające brak ingerencji sądu w wykonywanie władzy rodzicielskiej, brak obowiązków alimentacyjnych, niekaralność oraz zdolność do pracy potwierdzoną zaświadczeniami lekarskimi. Na dzień kontroli nie przedłożono jednak informacji z bazy danych Rejestru Sprawców Przepiępstw na Tle

Seksualnym z dostępem ograniczonym, co stanowi nieprawidłowość w związku z art. 97 ust. 3 pkt 5a i art. 98 ust. 3 pkt 3a ustawy (*dowód: akta kontroli str. 41 – 42*).

W celu dokonania oceny przestrzegania praw dziecka, o których mowa w art. 4 ustawy, przeprowadzono indywidualne rozmowy z sześciorgiem wychowanków w wieku od 11 do 16 lat, którzy wyrazili zgodę na rozmowę z inspektorami do spraw kontroli. Wychowankowie otwarcie i w miarę swobodnie opowiadali o swoim pobycie w Placówce oraz o relacjach z opiekunami. Każdy z nich znał swoją sytuację prawną i rodzinną. Wychowankowie deklarowali, że mają stałe kontakty z członkami rodzin. Placówka, w opinii wychowanków, zapewnia im poczucie bezpieczeństwa oraz pomoc i wsparcie w nauce. Wychowankowie opowiadali o swoich codziennych obowiązkach (szkoła, nauka, dbanie o czystość i porządek, zakupy, itp.) z akceptacją i zrozumieniem. Wychowankowie chętnie brali udział w różnych zajęciach pozalekcyjnych organizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury w Ciepłowodach. Rozmówcy nie wnosili uwag i zastrzeżeń dotyczących wyżywienia i jego ilości, zaopatrzenia w odzież, podręczniki, środki higieny osobistej oraz kieszonkowe. Podopieczni deklarowali chęć nauki gotowania i pieczenia, a także pomoc przy przygotowywaniu codziennych posiłków. Warto wykorzystać gotowość i ciekawość dzieci w tym zakresie. Żaden z rozmówców nie potwierdził, aby był świadkiem lub doznał jakiegokolwiek przemocy ze strony osób dorosłych w Placówce (*dowód: akta kontroli str. 26 – 28*).

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w trybie zwykłym w Placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego w Targowicy stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- 1) Nie dokonywano oceny sytuacji dziecka w obszarach określonych w art. 136 ustawy;
- 2) Nie przekazywano wniosków o zasadności dalszego pobytu dziecka w Placówce do sądu oraz ośrodka adopcyjnego;
- 3) W dokumentacji osobowej dyrektora i wychowawcy brak pozytywnych opinii organizatora rodzinnej pieczy zastępczej dotyczących predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego;
- 4) W dokumentacji osobowej dyrektora i wychowawcy brak informacji z bazy danych Rejestru Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.

Wobec powyższego wydaje się zalecenia pokontrolne:

- 1) Dokonywać oceny sytuacji dzieci we wszystkich obszarach określonych w ustawie.

Podstawa prawna: art. 139 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.);

Termin realizacji: na bieżąco.

2) Przekazywać wnioski o zasadności dalszego pobytu dziecka w Placówce do sądu oraz ośrodka adopcyjnego.

Podstawa prawna: art. 138 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.);

Termin realizacji: na bieżąco.

3) Uregulować kwestię braku pozytywnych opinii organizatora rodzinnej pieczy zastępczej dotyczących predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego.

Podstawa prawna: art. 97 ust. 4 pkt 3 i art. 98 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.);

Termin realizacji: do 10 września 2024 r.

4) Pozyskać z bazy danych Rejestru Sprawców Przepięststw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym wymagane informacje dotyczące dyrektora i wychowawcy Placówki.

Podstawa prawna: art. 97 ust. 3 pkt 5a i art. 98 ust. 3 pkt 3a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.);

Termin realizacji: do 10 września 2024 r.

Pouczenie:

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.). W terminie do dnia **15 września 2024 r.** kierownik jednostki podlegającej kontroli winien powiadomić Wojewodę Dolnośląskiego o sposobie realizacji uwag, wniosków i zaleceń przedstawionych w niniejszym wystąpieniu.

GLÓWNY SPECJALISTA

Piotr Szafarowicz

(przewodniczący zespołu inspektorów)

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

Jacek Sujka

(członek zespołu inspektorów)

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Ewa Cierpacz
Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej
(kierownik jednostki kontrolującej)

K. O. WYDZIAŁ POLITYKI SPOŁECZNEJ
Nadzoru i Kontroli Wspierania Rodziny
Oddział Nadzoru i Kontroli Wspierania Rodziny
Grzegorz Kowalczyk